

E16. Tour de France køres i Danmark: Den første dansker deltog for over 100 år siden

Nikolai: Med sin 16 kilo tunge stålhest brager han over brostenene i den normanniske hovedstad, Roar. Lige bag ham ligger schweizeren, Zorloni, og italieneren, Contesini, og presser på. Det er den 29. juni 1913, og rytterne er halvvejs igennem den 388 kilometer lange etape fra Paris til Le Havre. Og han kæmper sig af sted, den 180 centimeter høje cykelrytter med startnummeret 122, langs de ujævne veje på vagt for de mange bump og huller. En rytter fra den franske fæstningsby, Cherbourg. Men denne rytter er ikke franskmand. Han er fynbo, født i Veflinge Stormark 20 kilometer nordvest for Odense. En ung mand ved navn Christian Christensen med stor interesse for cykelsport. Han er måske ikke selv klar over det, som han sidder der i sadlen og træder i pedalerne, men på denne skæbnesvangre sommerdag skriver den unge fynbo historie. Fra og med denne dag er han den første dansker, der har deltaget i det historiske cykelløb, Tour de France. Velkommen til Forløber. Jeg hedder Nikolai Sørensen. I dag køres den første etape af Tour de France i Danmark, lige midt i København, kun et stenkast fra, hvor vi sidder lige nu. Det er måske den største sportsbegivenhed på dansk jord nogensinde. Man har forberedt sig i årevis, og nu er rytterne ved at være klar til start. Flere danske cykelryttere spås at gøre sig bemærket i dette års Tour. Men hvilke danske ryttere har siddet i sadlen før dem? I dag skal vi høre historien om de første danske Tour de France-helte, som gjorde sig bemærkede i de store løb og smed Danmark på cykellandkortet. Og til at fortælle os denne historie har jeg i dag fået besøg af dig, Kenneth Møller Kristensen. Du har arbejdet med cykelsport i mere end tyve år. Du er forfatter af flere bøger om cykelsport, blandt andet bogen "De danske Tour de France-helte". Og så er du tidligere ekspertkommentator på TV3 Sport. Velkommen til.

Kenneth: Jo tak.

Nikolai: Hvem er denne første dansker, vi hører om, som har deltaget i Touren i 1913?

Kenneth: Jeg synes, du fik præsenteret ham rigtig flot. Som sagt hedder han Christian Christensen. Han var 25 år på dette tidspunkt og var egentlig taget til Frankrig for at arbejde som mejerist. Men han kunne faktisk køre rigtig hurtigt på cykel fandt de ud af nede i Frankrig, og han endte med at blive udtaget til Tour de France og dermed skrive

dansk cykelhistorie. Og som du sagde, det vidste han jo ikke selv på dette tidspunkt. Det lidt sjove er jo, at der er gået lidt tid, inden man fandt ud af, at der egentlig var denne dansker med. Der er forskellige, der hævder, at det var dem, der fandt ud af, at det var denne dansker. Men den diskussion vil jeg ikke gå ind i. Men det blev først opdaget af os cykelfans og cykeleksperter efter en del år, at der egentlig var en dansker dengang.

Nikolai: Fordi man, simpelthen ikke kunne se det i systemerne osv.?

Kenneth: Også fordi han blev fransk statsborger efterfølgende, så det har også haft sin betydning.

Nikolai: Jeg sidder her med en artikel fra lokalavisen, Presse de la Manche, fra december 1972, oversat til dansk i Ole Skjoldhøjs bog "Tour de France - myter, fakta eller spind?", hvor Christensen udtaler sig om sine oplevelser i Touren i 1913. Han siger sådan her: "På den tid var vejene ganske forfærdelige, og det medførte et utal af punkteringer. Rytterne i Tour de France var delt op i to kategorier: De udvalgte stjerner og de isolerede, som havde meldt sig på eget initiativ. Jeg tilhørte det den sidste gruppe og modtog ret beset overhovedet ingen form for støtte. Så det at gå i lag med et løb i den størrelse var alene en bedrift. En umådeligt dristig beslutning, der som motivation havde eventyrlyst og glæden ved stålhesten." Hvad var Touren for en størrelse her i starten af 1900-tallet?

Kenneth: Det var jo, som man kan læse ud af det der, noget helt andet, end det er nu. F.eks. kan man sige, at de enkelte etaper var meget længere, og ofte kørte de op til 400 kilometer, og vejene var helt forfærdelige i forhold til vores standarder nu. Og udstyret, de kørte med, var noget helt andet. 25 kilometer i timen var, som jeg forstår, gennemsnitshastigheden dengang. Og så var det vilde tider, jo. Folk var villige til at ofre meget for at få succes i Tour de France, og der var masser af historier om, at de forgiftede hinanden i deres drikkedunke og puttede kløpulver i cykelbukser og alt muligt.

Nikolai: De brugte beskidte tricks?

Kenneth: Ja, det må man sige. Og specielt i den anden version i 1904. Tour de France blev kørt første gang i 1903. Det var meget kontroversielt. Det endte jo med, at de efter

løbet måtte tage 20 ryttere ud af resultatet, fordi de simpelthen havde snydt. De havde hoppet på et tog eller hoppet ind i biler og sådan nogle ting undervejs. Og så er der en meget berømt historie med mange cykelryttere, der får tæsk af nogle rigtig vilde cykel-fans. Så det var ikke så organiseret.

Nikolai: Og simpelthen voldeligt også?

Kenneth: Ja, altså Tour de France blev hurtigt en stor succes, og folk elskede at stå i vejene og følge med. Men det gjorde også, at de blev meget fanatiske med deres lokale ryttere, og de var villige til at gøre rigtig meget for, at de skulle vinde.

Nikolai: Det er simpelthen dette vilde Vesten, som Christensen deltager i?

Kenneth: Ja.

Nikolai: Vil du ikke prøve at tage os med ud på Touren ud på etaperne? Hvordan går det Christensen her i 1913?

Kenneth: Jamen, det går faktisk rimelig godt. Han gør sig ret godt gældende. Der er jo ikke så mange ryttere med dengang, som det er nu, men han har nogle pæne placeringer på nogle af etaperne. Men så sker der det på 13. etape, at han og en følgesvend, som han ligger og kører sammen med, faktisk kører forkert. Og igen var det jo ikke så organiseret dengang, og der var ikke de samme afspærringer og vejvisninger, som der er nu. Så de ender med at køre to timer i den forkerte retning, før der blev opdaget.

Nikolai: Okay!

Kenneth: Og så var det ligesom slut dér. Dengang var der tidsgrænser. Altså begrænsninger for, hvor langt tid efter vinderen man kunne komme i mål. Og så blev han desværre taget ud af Tour de France.

Nikolai: Så han udgår simpelthen?

Kenneth: Ja.

Nikolai: Men bliver stadigvæk den første dansker til at deltage i Touren. Ved vi noget om ham bagefter? Altså fortsætter hans cykelkarriere efter hans Tour-debut?

Kenneth: Man ved faktisk ikke, hvor meget han cykler efter der. Men han bliver i hvert fald boende i Frankrig og arbejder som mejerist, som jeg sagde, var hans job dernede. Og han ender med at blive fransk statsborger og kæmper faktisk på fransk side i Første Verdenskrig.

Nikolai: Og lever ellers sit liv i Frankrig derefter?

Kenneth: Ja. Jeg har ikke kunnet finde kilder, der beskriver, hvad han ellers lavede. Men han blev i hvert fald fransk statsborger, og det er jo også en af grundene til, at han har været lidt svær at finde frem til for os, der godt kan lide Tour de France's historie.

Nikolai: Herfra går der jo faktisk 45 år, inden der igen er en dansker med i Touren, og det er 1958. Der deltager blandt andet Hans E. Andresen. Hvem er han?

Kenneth: Dengang i 50'erne var der disse meget berømte seksdagesløb i Forum i København, og hvis man skulle deltage i dem, skulle man være professionel cykelrytter. Dengang var det meget opdelt i amatører og professionelle, og hvis du først var blevet professionel, kunne du ikke deltage i de amatørløb, der var hjemme i Danmark. Så derfor valgte nogle danske ryttere at gå over som professionelle. Og så kunne de ikke køre løb i Danmark, men skulle ud i Europa og køre forskellige løb. Og de var nogle stykker, der tog til Schweiz og kørte Schweiz Rundt og klarede sig rigtig godt. Dengang kørte man med nationale hold i Tour de France, det vil sige hold fra de enkelte lande. Men der blev også lavet nogle mix-hold med ryttere fra andre nationer. Og der var fire danskere, der kom med på dette hold i 1958.

Nikolai: Og en af dem var simpelthen Andresen her. Han har senere udtalt sig om Touren i 1958 til Tipsbladets Tour de France-magasin, hvor han siger: "Egentlig var vi danskere slet ikke rigtig professionelle. Vi måtte mere eller mindre klare os selv, og der var ikke de penge i det som i dag. Det var hårdt, men på den anden side var det jo også vores arbejde." Hvad har Tour de France udviklet sig til, siden Christensen var med i 1913? Hvad er der sket på disse 45 år?

Kenneth: Vi er selvfølgelig mere organiserede på dette tidspunkt, og der er jo også lidt penge i det og sådan noget. Men som Hans E. Andresen siger, så var det jo på meget lavt niveau sammenlignet med nu. Og da jeg hørte om det udstyr, som de første danskere eller danskerne i '58 havde med til Touren, så var det meget primitivt. Så det var jo nærmest en bedrift, at de kunne stille op i det udstyr, de havde. Og de tog derned på egen hånd i nogle primitive biler og sådan nogle ting. Så det var stadigvæk en anden verden i forhold til det, vi har nu.

Nikolai: Vil du ikke tage os med ud på de etaper, som han begiver sig ud på? Hvordan går det Hans E. Andresen i Tour de France?

Kenneth: Jamen, som sagt var de fire danskere her i 1958, og de var dårligt forberedte, og de var måske ikke så veltrænede, som man måske kunne ønske. Så de tre andre udgik forholdsvis tidligt i løbet, men Hans E. Andresen her, som blev kaldt "Hønsefarmeren"...

Nikolai: Hvorfor det?

Kenneth: Jamen, han havde simpelthen en hønsefarm.

Nikolai: Ja, klart.

Kenneth: Og det var igen ved disse seksdagesløb inde i Forum, at han fik dette tilnavn. Seksdagesløb var jo lidt mere show, og det skulle være sjovt. Men han fik kæmpet sig gennem Tour de France. Han endte som nummer 61 ud af de 120 deltagere, der var, og blev på den måde historisk som den første dansker, der gennemførte Touren.

Nikolai: Og det er simpelthen en kæmpe bedrift, fordi det var et vildt løb på denne tid.

Kenneth: Ja, det endte det med at blive. Det endte også med at få ret meget fokus i Danmark, at der egentlig var en dansker i denne store begivenhed nede i Frankrig.

Nikolai: Ja, for hvordan bliver denne nyhed om, at den første dansker har gennemført Touren, modtaget hjemme i Danmark?

Kenneth: Jamen, det blev en forholdsvis stor nyhed, og det gav noget interesse om dette cykelløb nede i Frankrig. Da Hans E. Andresen kom hjem til Danmark, blev han virkelig fejret på den tidligere Ordrupbane - en cykelbane, der lå nord for København - hvor 8000 mennesker mødte frem og hyldede ham som den første dansker, der havde gennemført Tour de France.

Nikolai: Så der er virkelig en opmærksomhed på Touren her i slut 50'erne?

Kenneth: Det er der i hvert fald i visse grupper af befolkningen i Danmark. Det er klart, at det jo ikke var så bredt, som man ser nu. Men der var fokus på det, og han blev hyl-det. Han er også efterfølgende blevet hyldet ved flere lejligheder. Når vi kommer op i 90'erne, hvor Bjarne Riis begyndte at gøre sig gældende, var der flere, der hev Hans E. Andresen frem. Der levede han stadigvæk og blev også hyldet ved nogle forskellige be-givenheder på det tidspunkt.

Nikolai: Hvad med hans cykelkarriere, efter han har gennemført Touren her? Hvordan ser det ud i de følgende år? Bliver han i cykelsporten?

Kenneth: Ja, det gør han. Han kommer ikke til at køre Tour de France mere. Det kræ-vede ret meget dengang, som jeg sagde. Udstyret var primitivt, og jeg tror ikke, det var en særlig behagelig oplevelse. Men han fortsatte med at køre seksdagesløb både i Fo-rum og forskellige steder rundt i Europa. Dengang var der rigtig mange seksdagesløb, man kunne køre og tjene forholdsvis gode penge i forhold til tiden. Men han kom ikke tilbage til Tour de France.

Nikolai: Hvordan ser egentlig ud med danskere i Touren herefter?

Kenneth: Jamen, så er der lige et par år, både i 1959 og 1960, hvor der også er nogle danskere med. Og det er lidt på samme vilkår, som jeg beskrev før: Meget primitivt ud-styr, og de er ikke rigtigt godt forberedte. I 1960 sker der så det, at lige inden starten får danskerne stjålet deres udstyr. Altså alt deres tøj og cykelsko og forskellige andre dele. Det værste var sådan set deres cykelsko, fordi de skulle så fremskaffe nogle andre cy-kelsko fra nogle kollegaer, nogle andre cykelrytter. Og det lykkedes også. Men det viser sig, at de var alt for små, disse cykelsko. Så den ene måtte klippe spidsen af skoene, og den anden fik simpelthen kørt sine fødder fuldstændig til blods.

Nikolai: Det kan man jo slet ikke forestille sig i dag.

Kenneth: Nej det kan man ikke. Så det gjorde, at de forholdsvis tidligt udgik. Og så var den lille epoke med de tre år med danskere, fra '58 til '60, slut på den måde.

Nikolai: Så i årene her efter Andresen har man lige disse få danskere, der deltager i årene frem til 1960. Men det er faktisk først oppe i 1970, at vi så igen ser en dansker i sadlen i Tour de France. Det er nemlig en mand, der hedder Mogens Frey. Og hvem er ham her Mogens Frey?

Kenneth: Mogens Frey var også en, der ligesom havde begået sig på den Ordrupbane, jeg omtalte før. Den cykelbane, der lå nord for København. Han var med til OL i Mexico i 1968 og vandt to medaljer og var en rigtig god, det man kalder, temporytter. Altså han kunne køre alene rigtig stærkt. Han var en lidt kontroversiel type, der ikke altid lige fulgte de både skrevne og uskrevne regler og gik sine egne veje. Men en virkelig stærk cykelrytter. Og efter de olympiske lege gik han over som professionel og kunne dermed deltage i Tour de France i 1970.

Nikolai: Ved man hvilket hold, han har kørt for?

Kenneth: Han kørte for et fransk hold, der hed Frimatic på dette tidspunkt. Det var så oplagt, at et fransk hold kom med i Tour de France. Og han blev så den første dansker efter denne pause, der kom med i Touren.

Nikolai: Og nu er vi så i 1970. Og jeg tænker, at der må være sket lidt, siden 'Hønsfarmeren' Andresen var med i 1958. Hvad er Touren efterhånden ved at blive for noget her i starten af 70'erne?

Kenneth: Jamen, der kommer nogle rigtig store stjerner på dette tidspunkt op gennem 60'erne. I fransk cykelsport er der en, der hedder Raymond Poulidor og Jacques Anquetil. Der er nogle virkelig store profiler, og de er med til at trække det op på et højere niveau med meget mere presseomtale og meget mere fokus på det. Og så kommer ham, der hedder Eddy Merckx. Den store belgiske cykelrytter. Nok den største, der nogen-

sinde har været. Han popper også op i cykelsporten lige heromkring. Så der er virkelig meget fokus på cykelsporten her i slutningen af 60'erne og starten af 70'erne.

Nikolai: Der er det simpelthen virkelig ved at blive stort?

Kenneth: Ja, det er det.

Nikolai: Mogens Frey har senere udtalt - faktisk i forbindelse med udgivelsen af din bog - om sin oplevelse i Touren: "Jeg var rigtig godt kørende, og på flere af de andre etaper kunne jeg have vundet. Jeg oplevede dog at blive revet i trøjen og meget andet, så jeg tænkte, at det var bedst for mig at komme alene af sted." Hvordan går det Mogens Frey i Touren?

Kenneth: Jamen, det lykkes sådan set for ham at komme alene afsted på en etape, og det var 9. etape, der blev kørt i Vogeserne - denne bjergkæde i det nordøstlige Frankrig. En bjergkæde, der faktisk ofte bliver brugt til Tour de France-etaper. Han kommer alene afsted, Mogens Frey. Og det var også det, jeg sagde før: Han var en god temporytter, så han kunne godt lide at køre alene. Han får også opbygget et forspring på hele fire minutter til feltet.

Nikolai: Okay.

Kenneth: Og det ser rigtig godt ud for Mogens Frey. Men så på den stigning, der hedder Grand Ballon d'Alsace, begynder han stille og roligt at blive træt og får problemer og hænger lidt i det. Og så sker der det lidt specielle, at hans holdkaptajn på Frimatic-teamet - en portugisisk rytter, der hedder Joaquim Agostinho - angriber fra feltet og kører frem mod danskeren. Det er jo ikke noget, man gør normalt. At man prøver at jage sin egen holdkammerat. Så det var ret kontroversielt.

Nikolai: Der er simpelthen en intern kamp imellem de to, selvom de er på samme hold?

Kenneth: Ja. Som jeg forstår Agostinho, var han jo en mand, der gerne ville bestemme og gjorde tingene efter sit eget hoved. Og det var Mogens Frey også. Så de var måske ikke altid de bedste venner. Men det lykkedes for Agostinho at komme frem til Mogens Frey. Det var måske - hvis man ser det lidt i bagklogskabens klare lys - redningen for

Mogens Frey. For de finder selvfølgelig sammen, de to, og kan arbejde godt sammen og kan holde dette forspring til resten af rytterne, til feltet. Og det gør de faktisk helt til målstregen og skal her spurte om, hvem der skal vinde.

Nikolai: Og hvad sker der så?

Kenneth: Så sker der jo lidt noget specielt! For Mogens Frey har jo fået at vide af hans sportsdirektør og hans holdkaptajn, at han ikke skal vinde etappen. Det giver jo mening, at holdkaptajnen vinder sådan en etape, både for at få bonussekunder, men også for at få god omtale af holdets sponsorer.

Nikolai: Så hvis han skal være en god holdspiller, skal han simpelthen lade alle portugiseren her vinde? Hans holdkaptajn.

Kenneth: Hvis det bliver aftalt på den måde, så er det jo normalt i cykelsporten, at så gør man det. Og det er jo ikke noget med aftalt spil. Det er jo bare sådan de almindelige spilleregler i cykelsporten. Så Mogens Frey har fået at vide, at han ikke ska vinde denne etape. Men som jeg sagde før, var han jo én, der ikke altid fulgte alle skrevne eller uskrevne regler. Så han spurtede simpelthen om sejren og ville gerne vinde denne etape. Med det resultat, at Agostinho, hans holdkaptajn, holder fast i Mogens Freys styr og holder ham tilbage ind over målstregen. Det findes der jo billeder af nu, og det blev vist på TV over meget af Europa på dette tidspunkt. Så løbsarrangørerne kan jo ikke gøre andet, end at de må diskvalificere Agostinho her. Og så har Mogens Frey vundet denne etape og blev dermed den første danske etapevinder nogensinde.

Nikolai: Så hans sejr her er noget omdiskuteret?

Kenneth: Ja, det var en meget speciel måde at vinde på. Men det glemmer man jo. Han står jo i resultatlisterne som den første danske vinder af en etape.

Nikolai: Selvfølgelig. Og hvordan bliver nyheden om denne sejr modtaget? Hvordan ser folk på denne kontroversielle sejr?

Kenneth: Specielt, som jeg nævnte inden for cykelsporten, skal man jo følge de regler og de ordrer, man får af sit hold. Så Mogens Frey var nok lidt i 'bad standing' i cykel-

sporten efter dette. Man vil jo helst ikke ansætte en medarbejder, der ikke er loyal over for de regler, man har på sin arbejdsplads. Det er lidt det samme, der gælder på et cykelhold.

Nikolai: Hvordan kommer det til at påvirke hans cykelkarriere?

Kenneth: Han har meget svært ved at få kontrakt efterfølgende. Han kommer ikke tilbage til Tour de France. Han får en kontrakt med et mindre belgisk hold, men det bliver ikke nogen succes for Mogens Frey. Så han kører kun et år mere som professionel og tager lidt tilbage til Danmark og kører lidt. Men så er det sådan set slut her. Hans karriere går sådan stille og roligt ned ad bakke.

Nikolai: Men ikke desto mindre blev han simpelthen den første dansker til at vinde en etape?

Kenneth: Det gjorde han.

Nikolai: Nu har vi været en del af cykelhistorien igennem, og vi har snakket om de første store danske Tour de France-helte. Så nu breder vi lige perspektivet en smule ud. Jeg læser lige et citat op her: "Jeg er nok mest stolt af at være blevet verdensmester. Og så er der jo også min OL-medaljer. Men alligevel er det min sjetteplads i Tour de France, der har givet mig mest opmærksomhed. Det er den, journalister og andre spørger ind til, og det er den, der oftest bliver fremhævet, når jeg bliver omtalt. Men det er der en grund til. Tour de France er ganske enkelt verdens største cykelløb. Gode resultater i Touren kan definere din karriere, eller de kan faktisk ændre dit liv." Sådan skriver den danske cykelrytter Leif Mortensen, som blev nummer 6 ved Tour de France i 1971, i forordet til din bog "De danske Tour de France-helte." Hvad har det betydet for disse første danskere - Christensen, Andresen og Frey - at være med i Touren?

Kenneth: Ja, skal jeg være helt ærlig, tror jeg ikke det har haft den store betydning for dem på dette tidspunkt. Men det, som Leif mener her, er jo, at der er mange cykelløb, og der er mange cykelryttere, der godt kan lide at vinde cykelløb og forskellige cykelløb. Men Tour de France er simpelthen noget helt specielt. Jeg vil sige i hvert fald fra 70'erne og fremad, hvis du laver nogle store resultater dér, så har det stor betydning for dit liv. Også efter karrieren. Selvfølgelig får du også nogle bedre kontrakter, mens du er

cykelrytter. Men det er jo også ofte nogle resultater, du kan bruge i resten af dit liv til at promovere dig selv og til at åbne døre. Og specielt som dansker, hvis du vinder en Tour de France-etape, så har det kæmpe betydning for resten af dit liv.

Nikolai: Og det er meget her i 70'erne, hvor Touren virkelig begynder at blive cementeret?

Kenneth: Ja, det kan man sige. Det har det også været i 50'erne og 60'erne - måske mere i Frankrig. Men de første danskere, der begynder at blive store navne, kommer her i 70'erne med Leif Mortensen, Ole Ritter og Mogens Frey. Specielt de to første blev ret store navne i de danske medier også. Og efter dem følger der et par stykker andre. Der kommer en Jørgen Marcussen, der ikke kører så meget Tour de France, men vinder bronze til VM. Og så kommer Kim Andersen, der i 1983 bliver den første dansker, der kører i den gule førertrøje. Og han er efter min mening ham, der virkelig åbner dørene til Tour de France for danskerne, fordi det giver en del medieomtale. Selv Danmarks Radio sender en journalist til Tour de France der i 1993. Jeg vil sige, at det er på skuldrene af ham, at de næste store generationer af danske cykelryttere kommer.

Nikolai: Så man kan sige med disse første danskere, der er med i Touren, at det sikkert var en stor oplevelse at være med, men det har ikke nødvendigvis været lige så definerende for deres karrierer, som det blev senere hen.

Kenneth: Jeg vil sige, at lige Leif Mortensen - han fortsatte med at være i cykelsporten og har været kommentator på Eurosport for eksempel - har bygget sit liv videre på cykelsporten. Men det var jo en anden tid dengang, og der var ikke så meget fokus på cykelsport i medierne, som der er nu.

Nikolai: Leif Mortensen fortsætter sit forord sådan her: "Det er imponerende, hvad danske ryttere har præsteret i Tour de France. Danmark er et lille land, men også et land med stor cykeltradition. Det skal vi være stolte over. Listen med store danske præstationer i Touren er lang og imponerende." Hvilken betydning har Christensen, Andresen og Frey haft på Danmark som cykelland?

Kenneth: Jeg vil sige, at måske mest Mogens Frey blev selvfølgelig omtalt i de danske cykelmedier, der også eksisterede denne gang. Det har jo klart været en stor inspirati-

onskilde for nye unge cykelryttere og har måske været de første skridt til den base af stor cykelinteresse, vi virkelig har nu i dansk cykelsport eller i Danmark generelt. Så er der flere, der er kommet, som jeg nævnte, der har bygget ovenpå på den base, som Mogens Frey og Leif Mortensen og Ole Ritter - der dog ikke kørte så meget, Tour de France, kun en enkelt gang - skabte i 70'erne. Så kom der, som jeg nævnte, Kim Andersen og en, der hedder Jørgen V. Pedersen, i 80'erne. Og oven på dem kom så den store 90'er generation med Bjarne Riis og Jesper Skibby og Brian Holm og Bo Hamburger med flere.

Nikolai: Så man kan sige, at hele den udvikling, vi har set frem til det cykelland, som Danmark i dag er, på en eller anden måde er skabt af disse danske cykelryttere, som gik forrest? Som ligesom viste, at det var muligt at være dansker og deltage i Tour de France.

Kenneth: Vi har altid haft en cykelinteresse og en cykelkultur i Danmark. Langt tilbage var det mest omkring banecykling. Men disse danskere i Tour de France har i hvert fald vist, at det kunne lade sig gøre og har sandsynligvis inspireret andre til det.

Nikolai: Nu har vi været de første danskere igennem. Vi er kommet lidt op i 70'erne og i 80'erne, men der begynder jo virkelig at ske nogle ting i 90'erne og ind i 00'erne. Hvad er Danmark efterhånden ved at blive som cykelland på dette tidspunkt?

Kenneth: Jamen, der er virkelig sket en rigtig stor udvikling. Og som jeg sagde, så startede det for mig, tænker jeg, mest i 80'erne med Kim Andersen og Jørgen V. Pedersen, der begge to kørte i den gule førertrøje. De var, tror jeg, rigtig stor inspiration for den næste generation af danskere: Bjarne Riis, Rolf Sørensen, Jesper Skibby med videre, der jo blev folkeeje i Danmark, fordi TV 2 havde rigtig meget fokus på cykelsporten og specielt på Tour de France. Og de blev interviewet nærmest hver dag live fra Tour de France. Og det gav jo en kæmpe interesse, bredt, om cykelsporten i Danmark. Man kan sige, efter 90'erne var der måske ikke de helt store stjerner, der kom lige efter dér. Men til gengæld kom der et dansk cykelhold - Bjarne Riis' cykelhold, der hed Saxo Bank og CSC og havde forskellige andre navne - hvor stjernerne primært var udlændinge. Men der var stadig et stor fokus på det i de danske medier. Så cykelsporten var i fokus, og det tror jeg også inspirerede rigtig mange unge til at køre cykelløb. Det er nok på skuldrene af dem, at den generation, vi har nu, står. For vi har virkelig en helt unik generation

lige nu i dansk cykelsport af professionelle cykelryttere. Jeg vil sige, at de nok står på skuldrene af Bjarne Riis' cykelhold eller den interesse, det skabte i 00'erne. Det har fået dem, tror jeg, til at se, at det kan lade sig gøre. Og så kan man sige, at Bjarne Riis' cykelhold står på skuldrene af nogle andre ting i 90'erne, som står på skuldrene af det, der skete i 80'erne.

Nikolai: Og så går trappen ellers bare dernedad. Hvis vi lige prøver at tage tiden helt frem til i dag: Om bare få timer bliver der kørt første etape af Tour de France få 100 meter fra, hvor vi to vi sidder lige nu på Nationalmuseet. Hvad betyder det, at Touren er kommet til Danmark?

Kenneth: Jamen, det er jo noget, man næsten ikke kan fatte. Jeg ved godt, der har været talt om det i mange år, og der har været talt om, at det skulle være i Herning og alle mulige ting. Men det er jo nærmest ufatteligt, at verdens tredje største sportsbegivenhed, skal foregå her midt i København. Starten på den i hvert fald. Det giver et helt ekstremt fokus på cykelsporten, og det giver en kæmpe reklame for København i hele verden. Det koster mange penge, og der er efterhånden mange medier, der skriver om, hvor dyrt det er at få Tour de France til Danmark. Og det er dyrt. Men jeg vil jo påstå, at det er en reklame måske specielt for vores hovedstad, der nærmest ikke kan købes for penge ellers.

Nikolai: Nu har vi snakket om de første danske Tour de France-helte, og vi har allerede været sådan lidt inde på det nu, at der er nogle virkelig dygtige ryttere i dag. Men hvem er de største cykelhelte i dag?

Kenneth: Der er jo faktisk mange at vælge imellem, og det er jo det, der gør det så unikt. Vi har en Mads Pedersen, der blev verdensmester for et par år siden. Vi har Jonas Vingegaard, der blev nummer 2 i Tour de France sidste år. Jeg ved godt, at Bjarne Riis vandt i 90'erne, og det har været meget omdiskuterede. Men for mig er det jo helt ekstremt stort, at en dansker blev nummer to i Tour de France sidste år. Og reelt står Jonas Vingegaard jo med chance for at gøre det bedre eller lige så godt i år. Og det er helt vildt. Og så har vi nogle rigtig gode enkeltstartsryttere, hvilket Danmark jo ellers ikke har tradition for eller i hvert fald først har fået det de sidste 10 år. Så der er jo flere ryttere, der kan gøre sig gældende - både på den enkeltstart i København, men på alle mulige måder i hele løbet.

Nikolai: Så Danmark er faktisk ret godt dækket ind. Hvorfor er det, vi ser denne guldperiode for dansk cykling lige nu?

Kenneth: Jeg tror, at det fundament, der blev skabt i 90'erne, har gjort, at vi faktisk har fået en rigtig god cykelviden - både om, hvordan man træner, og hvordan man gebærder sig som professionel cykelrytter - bredt ud i rigtig mange funktioner i hele det danske cykelmiljø. Der er nogle klubber, der gør et helt ekstremt godt arbejde med de unge. Der er nogle, der kan tage over, når de bliver juniorer, og der er nogen, der kan tage dem den sidste vej, inden de bliver professionelle. Og det gælder både om, hvordan man træner, og hvordan man lever, og hvordan man kører cykelløb, og hvordan hele kulturen er. Og det tror jeg simpelthen er en kultur, der er skabt på nogle af de ting, vi har talt om i dag, der giver mulighed for, at nogle store talenter kan blomstre.

Nikolai: Og nu er der jo ikke længe til, at Touren sparkes i gang. Vil vi se en dansker vinde etappen i København i dag?

Kenneth: Det tvivler jeg desværre lidt på. Jeg tror, at flere af dem måske vil kunne køre sig i top 10. Specielt Kasper Asgreen er der lidt tvivl om - han har været styrtet - hvordan han har ramt formen efter det. Han kan nok køre sig i top 10, hvis det hele spiller. Mads Pedersen vil gerne køre sig gul på anden etape, ved jeg. Det er hans store mål. Og så skal han tabe så lidt tid som muligt på denne enkeltstart. Desværre er ham, der hedder Søren Kragh Andersen, ikke blevet udtaget til Touren, men han var måske det bedste danske kort i denne enkeltstart, som indleder løbet. Så jeg vil sige to mand i top 10. Det er mit bud.

Nikolai: Og hvad med hvad med Touren i det hele taget? Vil en dansker vinde Tour de France i år?

Kenneth: Jeg tror ikke, at Jonas Vingegaard kommer til at vinde Tour de France i år. Måske om et par år, hvis han fortsætter sin udvikling. Det kan lade sig gøre, rent teoretisk, hvis det hele går op i en højere enhed for ham. Det kommer an på hans rolle på holdet. På hjul, bevise. Bismag. Måske er det stærkeste hold i løbet, og hvordan taktikken udspiller sig dér. Det kan lade sig gøre, hvis alt går op i en højere enhed, men jeg tror ikke, at Jonas vinder i år.

Nikolai: Men det kan lade sig gøre?

Kenneth: Det kan lade sig gøre. Det håb skal vi holde fast i.

Nikolai: Tusind tak, Kenneth Møller Kristensen, forfatter og cykelekspert, for dine historier om de første danskere i Tour de France og for dit perspektiv på hele den cykelbølge, vi ser skylle over Danmark lige nu. Tusind tak, fordi du kom.

Kenneth: Velbekomme.

Nikolai: Du har lyttet til et afsnit af Forløber. Dagens afsnit var tilrettelagt af mig, Nikolai Sørensen. Du kan finde flere podcasts om historier ved at søge på Vores Tid i din podcast-app. God Tour.